

Obsah

Autorský kolektiv	7
Autorské poděkování	10
Obsah 2	19
Zkratky	29
Předmluva	39

1

Úvod do studia vnitřního lékařství	41
(Jan Bureš)	

2

Stavy vyžadující interdisciplinární přístup	45
(redakce Jiří Horáček)	

2.1. Bolest	45
(Jan Bureš, Jiří Horáček, Miroslav Solař, Martin Vališ)	
2.1.1. Patofyziologie bolesti	45
(Jiří Horáček)	
2.1.2. Bolest hlavy	46
(Jan Bureš, Martin Vališ)	
2.1.3. Bolest na hrudi	50
(Miroslav Solař)	
2.1.4. Bolest břicha	53
(Jan Bureš)	
2.1.5. Léčba bolesti	54
(Jiří Horáček)	
2.2. Dušnost	57
(Bohuslav Král)	
2.2.1. Definice	57
2.2.2. Mechanismus a patofyziologie	57
2.2.3. Klasifikace	59
2.2.4. Přístup k nemocnému s dušností	59
2.2.5. Terapie	67

2.3. Cyanóza	70
(Jiří Horáček)	
2.3.1. Definice, patofyziologie	70
2.3.2. Příčiny a klinické projevy	70
2.3.3. Přístup k pacientovi s cyanózou	71
2.4. Poruchy vědomí	71
(Jiří Horáček, Martin Vališ)	
2.4.1. Rozdělení a příčiny poruch vědomí	71
2.4.2. Diagnostický a léčebný postup při bezvědomí	72
2.5. Syndrom multiorgánové dysfunkce	75
(Vladimír Černý)	
2.5.1. Definice a epidemiologie	75
2.5.2. Etiologie a základní mechanismy orgánové dysfunkce	76
2.5.3. Klinický obraz a diagnostika	77
2.5.4. Terapie	78
2.5.5. Prognóza	78
2.6. Horečka	78
(Zbyněk Hrnčíř)	
2.6.1. Normální tělesná teplota	78
2.6.2. Definice	79
2.6.3. Regulace tělesné teploty u horečky	79
2.6.4. Hypertermie	80
2.6.5. Klasifikace horečnatých stavů	81
2.6.6. Přístupy k akutním febrilním syndromům	81
2.6.7. Přístup k horečce neurčeného původu	83
2.6.8. Příčiny horečky nejasného původu	83
2.7. Otok	85
(Jiří Horáček)	
2.7.1. Definice, klinická charakteristika	85
2.7.2. Patofyziologie	85
2.7.3. Častější edémové stavy	86
2.7.4. Diferenciální diagnostika otoků	86

2.7.5. Terapie otoků, základy účinků diuretik	87
2.8. Změny tělesné hmotnosti	87
<i>(Jiří Horáček)</i>	
2.8.1. Nárůst tělesné hmotnosti	88
2.8.2. Hubnutí	88
2.8.3. Klinický postup při hubnutí nejasné etiologie	89
2.9. Diagnóza na první pohled	90
<i>(Jan Bureš)</i>	
2.9.1. Držení těla, poloha, pohyb	90
2.9.2. Řeč a hlas	90
2.9.3. Obličej	90
2.9.4. Dutina ústní, rty, jazyk	91
2.9.5. Kůže, vlasy, nehty	91
2.9.6. Zápach	91
2.10. Poruchy spánku	92
<i>(Petr Smolík)</i>	
2.10.1. Poruchy spánku v etiologii a patogenezi interních onemocnění	92
2.10.2. Vztah délky, rytmu a kvality nočního spánku k interním onemocněním	92
2.10.3. Souvislosti tělesných funkcí a spánku	93
2.10.4. Poruchy spánku u interních onemocnění	94
2.10.5. Přístup k pacientovi s poruchou spánku	97
2.10.6. Farmakologie poruch spánku	99
2.10.7. Lékové interakce u pacientů s poruchami spánku a somatickým onemocněním	102
2.11. Psychiatrické problémy ve vnitřním lékařství	102
<i>(Jan Libiger)</i>	
2.11.1. Psychosomatická a behaviorální medicína	102
2.11.2. Somatoformní a úzkostné poruchy ve vnitřním lékařství	106
2.11.3. Somatogenní a farmakogenní poruchy v psychiatrii	113
2.11.4. Psychologické a sociální faktory s vlivem na vnitřní onemocnění	123
2.11.5. Psychopatologie provázející chronická onemocnění	125
2.11.6. Konziliární a »liaison« psychiatrie ve vnitřním lékařství	127

3

Pneumologie .....

(František Salajka)

3.1. Diagnostické metody v pneumologii .....

3.1.1. Zobrazovací metody	129
3.1.2. Vyšetřování plicní funkce	129
3.1.3. Bronchoskopie	134
3.1.4. Vyšetření sputa a vydechaného vzduchu	135
3.1.5. Intervenční vyšetřovací metody	136

3.2. Zánětlivá onemocnění .....

3.2.1. Akutní tracheobronchitida	136
3.2.2. Akutní bronchiolitida	137
3.2.3. Pneumonie	137
3.2.4. Plicní absces	139
3.2.5. Tuberkulóza a mykobakteriózy	139

3.3. Choroby spojené s bronchiální obstrukcí .....

3.3.1. Chronická obstrukční plicní nemoc	143
3.3.2. Asthma bronchiale	146
3.3.3. Bronchiectazie	150

3.4. Nádory dýchacího ústrojí .....

3.4.1. Rakovina plic	151
3.4.2. Maligní mezoteliom pleury	155
3.4.3. Sekundární nádory dýchacího ústrojí	155
3.4.4. Benigní nádory dýchacího ústrojí	156

3.5. Postižení plicního intersticia .....

3.5.1. Klasifikace intersticiálních plicních procesů	156
3.5.2. Intersticiální plicní procesy známé etiologie	157
3.5.3. Idiopatické intersticiální pneumonie	160
3.5.4. Plicní granulomatózy	162
3.5.5. Jiné intersticiální plicní procesy	164

3.6. Vrozená onemocnění plic .....

3.6.1. Vrozené plicní anomálie	164
3.6.2. Cystická fibróza	165

3.7. Onemocnění pohrudnice .....

3.7.1. Pleuritida	166
3.7.2. Fluidothorax	167
3.7.3. Pneumothorax	169
3.7.4. Fibrothorax	170

3.8. Nemoci mediastina, bránice a hrudní stěny	171
3.8.1. Nemoci mediastina.....	171
3.8.2. Nemoci bránice.....	172
3.8.3. Nemoci hrudní stěny.....	173
3.9. Naléhavé stavy v pneumologii	173
3.9.1. Hemoptýza.....	173
3.9.2. Respirační insuficience.....	174
3.10. Transplantace plic	175
4	
Kardiologie	177
(redakce Jan Vojáček)	
4.1. Vyšetřovací metody v kardiologii	177
(Jan Vojáček, Radek Pudíl, Miloslav Pleskot)	
4.1.1. Elektrokardiografie.....	177
4.1.2. Echokardiografie.....	182
4.1.3. Prostý snímek hrudníku a skiaskopie.....	185
4.1.4. Výpočetní tomografie.....	186
4.1.5. Magnetická rezonance.....	187
4.1.6. Radionuklidové metody.....	188
4.1.7. Zátěžové testy.....	189
4.2. Hypertenze, hypotenze	190
(Miloslav Pleskot)	
4.2.1. Arteriální (systémová) hypertenze.....	190
4.2.2. Primární (esenciální) hypertenze.....	190
4.2.3. Speciální problémy v terapii hypertenze.....	194
4.2.4. Sekundární (symptomatická) hypertenze.....	195
4.2.5. Chronická arteriální hypotenze.....	196
4.3. Ischemická choroba srdeční	197
(Jan Vojáček)	
4.3.1. Definice a základní pojmy.....	197
4.3.2. Akutní koronární syndrom.....	200
4.3.3. Chronické formy ischemické choroby srdeční.....	211
4.4. Vrozené srdeční vady	218
(Josef Štásek)	
4.4.1. Defekt septa síní.....	219
4.4.2. Defekt septa komor.....	221
4.4.3. Otevřená tepenná dučej.....	222
4.4.4. Aortální stenóza.....	223
4.4.5. Plicní stenóza.....	224
4.4.6. Koarktace aorty.....	224
4.4.7. Ebsteinova anomálie.....	225
4.4.8. Fallotova tetralogie.....	225
4.4.9. Vrozené anomálie věnicových tepen.....	226
4.5. Získané srdeční vady	226
(Josef Štásek)	
4.5.1. Aortální stenóza.....	227
4.5.2. Aortální regurgitace.....	229
4.5.3. Mitrální stenóza.....	230
4.5.4. Mitrální regurgitace.....	232
4.5.5. Postižení trojčipé chlopně.....	234
4.5.6. Postižení chlopně plicnice.....	235
4.6. Kardiomyopatie	235
(Miloslav Pleskot)	
4.6.1. Primární kardiomyopatie.....	236
4.6.2. Sekundární kardiomyopatie.....	241
4.7. Endokarditidy, myokarditidy, perikarditidy	242
(Radek Pudíl)	
4.7.1. Infekční endokarditida.....	242
4.7.2. Myokarditidy.....	244
4.7.3. Onemocnění perikardu.....	246
4.8. Poruchy srdečního rytmu	249
(Luděk Haman)	
4.8.1. Základní srdeční elektrofyziologie.....	249
4.8.2. Klinická manifestace a vyšetření.....	250
4.8.3. Bradyarytmie.....	251
4.8.4. Supraventrikulární tachyarytmie.....	253
4.8.5. Komorové tachyarytmie.....	258
4.9. Plicní embolie, plicní hypertenze	262
(Jan Vojáček)	
4.9.1. Akutní plicní embolie.....	262
4.9.2. Plicní hypertenze.....	269
4.10. Srdeční selhání	274
(Radek Pudíl)	
4.10.1. Akutní levostranné srdeční selhání, edém plic.....	275
4.10.2. Akutní pravostranné srdeční selhání.....	277
4.10.3. Chronické srdeční selhání.....	277
4.11. Šok	282
(Jan Vojáček)	
4.11.1. Patofyziologie.....	282
4.11.2. Hypovolemický šok.....	283
4.11.3. Kardiogenní šok.....	283

4.11.4. Septický šok.....	285
4.11.5. Anafylaktický šok.....	286
4.12. Náhlá smrt	287
<i>(Miloslav Pleskot)</i>	
4.13. Synkopy	289
<i>(Miloslav Pleskot)</i>	
4.13.1. Kardiální synkopy.....	290
4.13.2. Extrakardiální synkopy.....	290
4.14. Kardiopulmonální resuscitace	292
<i>(Miroslav Solář)</i>	
4.15. Onemocnění aorty	294
<i>(Jan Vojáček)</i>	
4.15.1. Anomálie aorty.....	295
4.15.2. Postižení aorty při vrozených poruchách pojiva.....	295
4.15.3. Zánětlivá onemocnění stěny aorty.....	295
4.15.4. Degenerativní onemocnění stěny aorty.....	296

5

Angiologie.....301

(redakce Radovan Malý)

5.1. Přístrojové diagnostické metody.....301

(Radovan Malý)

5.1.1. Stanovení distálních systolických tlaků a indexu kotník-paže.....	301
5.1.2. Chodecký zátěžový test na běhátku.....	302
5.1.3. Pletysmografie.....	302
5.1.4. Barevná duplexní ultrasonografie.....	302
5.1.5. Katetrizační angiografie.....	303
5.1.6. Flebografie.....	303
5.1.7. CT angiografie.....	303
5.1.8. PET-CT.....	304
5.1.9. MR angiografie.....	304
5.1.10. Intravaskulární ultrasonografie.....	304
5.1.11. Laserové dopplerovské vyšetření.....	305
5.1.12. Transkutánní oxymetrie.....	305
5.1.13. Lymfoscintigrafie.....	305

5.2. Onemocnění tepen.....306

(Libuše Vodičková, Radovan Malý)

5.2.1. Obliterující ateroskleróza.....	306
5.2.2. Obliterující tromboangiitida.....	310
5.2.3. Periferní cévní syndrom u diabetika.....	311

5.2.4. Akutní tepenné uzávěry.....	312
5.2.5. Arteriální aneuryzma.....	313
5.2.6. Arteriovenózní píštěle.....	314
5.2.7. Vazoneurózy.....	314
5.2.8. Kompresivní syndromy horní hrudní apertury.....	316

5.3. Možnosti endovaskulární léčby periferních tepen.....317

(Antonín Krajina)

5.3.1. Perkutánní transluminální angioplastika.....	317
5.3.2. Intraarteriální (lokální) trombolýza.....	318

5.4. Onemocnění žil.....319

(Libuše Vodičková, Radovan Malý)

5.4.1. Primární varixy.....	319
5.4.2. Tromboflebitida a varikoflebitida.....	320
5.4.3. Chronická žilní nedostatečnost.....	321
5.4.4. Žilní trombóza.....	322
5.4.5. Kavální filtry.....	328

5.5. Bércový vřed.....328

(Radovan Malý)

5.6. Onemocnění lymfatických cév.....329

(Libuše Vodičková, Radovan Malý)

5.6.1. Lymfangoitida.....	329
5.6.2. Lymfedém.....	329

6

Gastroenterologie.....333

(redakce Jan Bureš)

6.1. Symptomatologie chorob trávicího ústrojí.....333

(Jan Bureš)

6.2. Vyšetřovací metody v gastroenterologii.....336

(Jan Bureš)

6.3. Vybrané choroby dutiny ústní.....342

(Jan Bureš)

6.3.1. Poruchy žvýkání.....	342
6.3.2. Projevy celkových onemocnění v dutině ústní.....	343
6.3.3. Onemocnění slinných žláz.....	344
6.3.4. Tumory v dutině ústní.....	345

6.4. Funkční poruchy gastrointestinálního ústrojí .....346 (Jan Bureš, Stanislav Rejchrt)	
6.4.1. Historické poznámky.....346	
6.4.2. Definice dyspepsie a vymezení základních pojmů.....346	
6.4.3. Klasifikace dyspepsie.....346	
6.4.4. Mařatkova koncepce funkční dyspepsie.....347	
6.4.5. Klasifikace regulačních poruch v gastroenterologii.....347	
6.4.6. Římská kritéria.....349	
6.4.7. Dyspepsie u diabetes mellitus.....350	
6.4.8. Chronická funkční abdominální bolest.....351	
6.4.9. Nevyšetřená dyspepsie.....351	
6.4.10. Diagnostika a diferenciální diagnostika.....351	
6.4.11. Terapie.....352	
6.4.12. Prognóza.....354	
6.5. Choroby jícnu .....354 (Stanislav Rejchrt, Jan Bureš)	
6.5.1. Morfologie, fyziologie a symptomatologie.....354	
6.5.2. Refluxní choroba jícnu.....355	
6.5.3. Barrettův jícen.....358	
6.5.4. Eozinofilní ezofagitida.....361	
6.5.5. Ostatní ezofagitidy.....362	
6.5.6. Achalazie.....362	
6.5.7. Ostatní funkční poruchy jícnu.....363	
6.5.8. Nádory jícnu.....364	
6.5.9. Méně častá onemocnění jícnu.....365	
6.5.10. Jícnové varixy.....366	
6.6. Choroby žaludku .....366 (Jan Bureš)	
6.6.1. Morfologie a fyziologické poznámky.....366	
6.6.2. Infekce <i>Helicobacter pylori</i> 367	
6.6.3. Gastritida.....368	
6.6.4. Peptický vřed a vředová choroba žaludku a duodena.....370	
6.6.5. Stavy po operaci žaludku.....373	
6.6.6. Nádory žaludku.....374	
6.6.7. Gastropatie.....378	
6.6.8. Funkční poruchy žaludku.....379	
6.6.9. Poruchy gastrické motility.....379	
6.6.10. Bezoár.....380	
6.7. Defekace a její poruchy .....381 (Jan Bureš)	
6.7.1. Normální defekace.....381	
6.7.2. Fekální inkontinence.....381	
6.7.3. Průjem.....382	
6.7.4. Zácpa.....382	
6.8. Choroby tenkého střeva .....383 (Marcela Kopáčová)	
6.8.1. Morfologie a fyziologické poznámky.....383	
6.8.2. Malasimilační syndrom.....386	
6.8.3. Celiakie.....388	
6.8.4. Syndrom bakteriálního přerůstání.....391	
6.8.5. Postiradiační postižení střeva.....392	
6.8.6. Syndrom krátkého střeva.....393	
6.8.7. Transplantace tenkého střeva.....394	
6.8.8. Vzácné příčiny malabsorpce.....395	
6.8.9. Divertikly tenkého střeva.....397	
6.8.10. Vaskulární léze tenkého střeva.....397	
6.8.11. Nádory tenkého střeva.....398	
6.8.12. Méně častá onemocnění tenkého střeva.....400	
6.9. Choroby tlustého střeva .....401 (Jan Bureš)	
6.9.1. Anatomické a fyziologické poznámky.....401	
6.9.2. Idiopatické střevní záněty.....402	
6.9.3. Jiná zánětlivá onemocnění tlustého střeva.....414	
6.9.4. Dráždivý tračník.....416	
6.9.5. Divertikulární nemoc tlustého střeva.....417	
6.9.6. Polypy tlustého střeva a polypózní syndromy.....419	
6.9.7. Maligní nádory tlustého střeva.....423	
6.9.8. Choroby análního kanálu a pánevního dna.....430	
6.9.9. Choroby appendixu.....432	
6.9.10. Méně častá onemocnění tlustého střeva.....432	
6.10. Choroby slinivky břišní .....434 (Stanislav Rejchrt)	
6.10.1. Morfologie a fyziologické poznámky.....434	
6.10.2. Akutní pankreatitida.....435	
6.10.3. Chronická pankreatitida.....440	
6.10.4. Autoimunitní IgG4 pankreatitida.....443	
6.10.5. Hereditární pankreatitida.....443	
6.10.6. Karcinom pankreatu.....444	
6.10.7. Cystické nádory pankreatu.....446	
6.10.8. Endokrinně aktivní nádory pankreatu.....447	
6.10.9. Méně častá onemocnění pankreatu.....447	

6.11. Karcinoid (neuroendokrinní karcinom) .....448 (Jan Bureš)	6.13.14. Transplantace jater .....507 (Petr Hůlek)
6.12. Choroby žlučníku a žlučových cest .....450 (Stanislav Rejchrt)	6.13.15. Poškození jater léky .....508 (Jan Bureš)
6.12.1. Morfologie a fyziologické poznámky 450	6.14. Prekancerózy gastrointestinálního traktu .....511 (Jan Bureš)
6.12.2. Cholelitiáza a její komplikace.....452	6.15. Infekce gastrointestinálního traktu .....512 (Marcela Kopáčová)
6.12.3. Akalkulózní akutní cholecystitida.....456	6.15.1. Průjem 512
6.12.4. Postcholecystektomický syndrom.....456	6.15.2. Střevní infekce 514
6.12.5. Dysfunkce Oddiho svěrače a dyskineze žlučníku.....457	6.15.3. Průjem při léčbě antibiotiky 516
6.12.6. Primární sklerozující cholangitida.....458	6.15.4. Cestovatelský průjem 517
6.12.7. IgG4 cholangitida.....458	6.16. Choroby peritonea .....517 (Marcela Kopáčová)
6.12.8. Nádory podjaterní krajiny 459	6.16.1. Peritonitida.....517
6.12.9. Vývojové anomálie žlučových cest 462	6.16.2. Polysérozitida.....519
6.12.10. Méně častá onemocnění žlučových cest 463	6.16.3. Nádory peritonea 519
6.13. Choroby jater .....463 (Petr Hůlek, Marcela Kopáčová, Jan Bureš)	6.17. Potravinová alergie .....520 (Jan Bureš)
6.13.1. Morfologie a fyziologické poznámky .....463 (Marcela Kopáčová)	6.17.1. Definice a vymezení základních pojmů.....520
6.13.2. Virové hepatitidy .....468 (Marcela Kopáčová)	6.17.2. Epidemiologie.....520
6.13.3. Portální hypertenze, ascites, jaterní encefalopatie .....479 (Petr Hůlek)	6.17.3. Patogeneze 521
6.13.4. Fulminantní jaterní selhání .....483 (Petr Hůlek)	6.17.4. Klinický obraz.....522
6.13.5. Jaterní cirhóza.....484 (Petr Hůlek)	6.17.5. Diagnostika 523
6.13.6. Spontánní bakteriální peritonitida ....486 (Marcela Kopáčová)	6.17.6. Diferenciální diagnostika 523
6.13.7. Autoimunitní onemocnění jater .....487 (Marcela Kopáčová)	6.17.7. Terapie 523
6.13.8. Vrozená metabolická onemocnění jater.....493 (Petr Hůlek, Marcela Kopáčová)	6.17.8. Prognóza 523
6.13.9. Nealkoholová steatohepatitida .....499 (Jan Bureš)	6.18. Poškození gastrointestinálního traktu léky .....524 (Jan Bureš, Marcela Kopáčová)
6.13.10. Hyperbilirubinémie .....500 (Marcela Kopáčová)	6.18.1. Slizniční eroze, vředy a krvácení z trávicího ústrojí 524
6.13.11. Familiární hepatocelulární cholestáza .....504 (Jan Bureš)	6.18.2. Akutní pankreatitida.....524
6.13.12. Buddův-Chiariho syndrom.....505 (Jan Bureš)	6.18.3. Nežádoucí účinky antibiotik.....525
6.13.13. Primární a sekundární tumory jater.....506 (Petr Hůlek)	6.18.4. Enterotoxicita indukovaná cytostatiky.....525
	6.18.5. Nežádoucí účinky nesteroidních antiflogistik 526
	6.19. Gastrointestinální a jaterní poruchy v těhotenství .....529 (Jan Bureš)
	6.19.1. Jaterní choroby v příčinné souvislosti s těhotenstvím 529

Obsah

Autorský kolektiv	545
Autorské poděkování	548
Obsah 1	559
Zkratky	567

7

Hematologie	579
(redakce Pavel Žák)	

7.1. Hematopoéza a její regulace	579
(Pavel Žák, Milan Bláha)	

7.2. Základní vyšetřovací metody v hematologii	580
(Pavel Žák)	

7.3. Anémie	583
(Pavel Žák, Milan Bláha)	

7.3.1. Klasifikace	584
7.3.2. Anemický syndrom, kompenzační mechanismy a laboratorní vyšetření	585
7.3.3. Akutní posthemoragická anémie a život ohrožující krvácení	586
7.3.4. Anémie z nedostatku železa	587
7.3.5. Megaloblastické anémie	588
7.3.6. Hemolytické anémie	590
7.3.7. Hemoglobinopatie	596
7.3.8. Anémie u chronických chorob	597
7.3.9. Sideroblastické anémie a kongenitální dyserythropoetické anémie	597

7.4. Hematologické malignity	598
(Pavel Žák, Lukáš Smolej, Vladimír Maisnar, Jan Miloš Horáček)	

7.4.1. Akutní leukémie u dospělých	598
(Jan Miloš Horáček, Pavel Žák)	

7.4.2. Myeloproliferativní novotvary	604
(Pavel Žák)	

7.4.3. Myelodysplastický syndrom a chronická myelomonocytární leukémie	611
(Pavel Žák)	

7.4.4. Lymfoproliferativní choroby	614
(Lukáš Smolej, Pavel Žák)	

7.4.5. Chronická lymfocytární leukémie	622
(Lukáš Smolej)	

7.4.6. Vlasatobuněčná leukémie	626
(Pavel Žák)	

7.4.7. Monoklonální gamapatie	627
(Vladimír Maisnar)	

7.5. Aplastická anémie	631
(Pavel Žák)	

7.6. Poruchy srážení krve	633
(Petr Duliček, Jaroslav Malý, Miroslav Pecka)	

7.6.1. Základní principy hemostázy	633
7.6.2. Laboratorní vyšetření hemostázy	637
7.6.3. Definice krvácivých stavů a jejich příčiny	642
7.6.4. Trombofilní stavy	655
7.6.5. Antitrombotická terapie	660
7.6.6. Antiagregační terapie	668
7.6.7. Trombolytická terapie	670

7.7. Podpůrná terapie v hematologii	671
(Jan Miloš Horáček, Pavel Žák)	

7.8. Transplantace progenitorových krvetvorných buněk	674
(Ladislav Jebavý, Pavel Žák, Jan Miloš Horáček)	

7.9. Zásady podávání transfúzí	677
(Vladimír Maisnar)	

7.9.1. Léčba krevními deriváty	677
7.9.2. Používané krevní deriváty a indikace k jejich podání	677
7.9.3. Reakce a komplikace léčby transfúzními přípravky	678

8

Klinická onkologie	681
(redakce Jiří Petera)	

8.1. Postavení klinické (interní) onkologie a radiační onkologie v péči o nemocné s nádory	681
(Bohuslav Melichar)	

8.2. Epidemiologie, etiologie a prevence nádorových onemocnění	683
(Jiří Petera)	

8.2.1. Základní pojmy	683
8.2.2. Národní onkologický registr	683
8.2.3. Hlavní rizikové faktory vzniku zhoubných nádorů	685
8.2.4. Prevence nádorových onemocnění	687

8.3. Principy onkologické léčby	690
(Jiří Petera)	

8.4. Radioterapie	692
--------------------------------	-----

8.5. Principy systémové léčby maligních nádorů	702
(Bohuslav Melichar)	

8.6. Karcinom prsu	712
(Bohuslav Melichar)	

8.7. Karcinom ovaria	718
(Bohuslav Melichar)	

8.8. Karcinom hrdla děložního	719
(Jiří Petera)	

8.9. Karcinom endometria	720
(Jiří Petera)	

8.10. Karcinom prostaty	722
(Jiří Petera)	

8.11. Maligní melanom	724
(Bohuslav Melichar)	

9

Revmatologie	727
(redakce Petr Bradna)	

9.1. Revmatoidní artritida	727
(Petr Bradna)	

9.2. Systémový lupus erythematodes	732
(Zbyněk Hrnčíř)	

9.3. Systémová skleróza (sklerodermie)	736
(Zbyněk Hrnčíř)	

9.4. Idiopatické zánětlivé myopatie	738
(Zbyněk Hrnčíř)	

9.5. Sjögrenův syndrom	740
(Zbyněk Hrnčíř)	

9.6. Smíšené difúzní onemocnění pojiva a překryvné syndromy	741
(Zbyněk Hrnčíř)	

9.7. Vaskulitidy	742
(Zbyněk Hrnčíř)	

9.7.1. Obrovskobuněčná arteriitida a polymyalgia rheumatica	743
--	-----

9.7.2. Takayasuova arteriitida	745
--------------------------------------	-----

9.7.3. Systémové vaskulitidy postihující střední a malé cévy	746
---	-----

9.7.4. Polyarteriitis nodosa	746
------------------------------------	-----

9.7.5. Vaskulitidy malých cév asociované s ANCA	747
--	-----

9.7.6. Vaskulitidy malých cév ANCA-negativní	748
---	-----

9.8. Behçetův syndrom	750
(Zbyněk Hrnčíř)	

9.9. Relabující polychondritida	750
(Zbyněk Hrnčíř)	

9.10. Panikulitidy	751
(Petr Bradna)	

9.11. Spondylartritidy	752
(Petr Bradna)	

9.11.1. Ankylozující spondylitida	752
---	-----

9.11.2. Nediferencovaná spondylartritida	754
--	-----

9.11.3. Psoriatická artritida	755
-------------------------------------	-----

9.11.4. Reaktivní artritidy	756
9.11.5. Spondylartritidy při střevních onemocněních.....	756
9.12. Kloubní onemocnění se vztahem k infekci	757
<i>(Zbyněk Hrnčíř)</i>	
9.12.1. Infekční artritida.....	758
9.12.2. Tuberkulózní artritida	759
9.12.3. Virové artritidy	759
9.12.4. Artritida při lymeské borrelióze	760
9.12.5. Revmatická horečka.....	760
9.12.6. Revmatické syndromy při infekci HIV.....	761
9.13. Artritidy indukované krystaly ..	761
<i>(Petr Bradna)</i>	
9.13.1. Dna.....	762
9.13.2. Artikulární chondrokalcinóza.....	763
9.13.3. Ostatní artritidy indukované krystaly ..	764
9.14. Osteoartróza	764
<i>(Petr Bradna)</i>	
9.15. Mimokloubní revmatismus	768
<i>(Petr Bradna)</i>	
9.15.1. Fibromyalgie	768
9.15.2. Syndrom karpálního tunelu.....	769
9.15.3. Jiné kompresní syndromy.....	770
9.15.4. Periartritidy v oblasti ramene.....	771
9.15.5. Úponové syndromy (entezopatie).....	772
9.15.6. Jiné formy mimokloubního revmatismu.....	773
9.16. Muskuloskeletální projevy endokrinních chorob	774
<i>(Zbyněk Hrnčíř)</i>	
9.17. Muskuloskeletální projevy neoplastických onemocnění	775
<i>(Petr Bradna)</i>	
9.18. Muskuloskeletální projevy při diabetu a dalších metabolických chorobách	776
<i>(Petr Bradna)</i>	

10

Osteologie	779
<i>(Vladimír Palička)</i>	

10.1. Morfologie a fyziologie kostní tkáně	779
---	-----

10.1.1. Anatomická stavba kostní tkáně.....	779
10.1.2. Remodelace kostní tkáně.....	780
10.2. Metabolické choroby kostní	781
10.2.1. Osteoporóza	781
10.2.2. Osteomalacie.....	790
10.2.3. Pagetova nemoc.....	790

11

Endokrinologie	793
<i>(redakce Jan Čáp)</i>	

11.1. Obecná endokrinologie	793
<i>(Jiří Horáček)</i>	

11.1.1. Hormony a jejich účinky	793
11.1.2. Vyšetřovací metody v endokrinologii	794

11.2. Hypotalamo-hypofyzární onemocnění	795
<i>(Jan Čáp)</i>	

11.2.1. Anatomie a fyziologie	795
11.2.2. Vyšetřovací metody.....	797
11.2.3. Choroby adenohipofýzy.....	797
11.2.4. Choroby neurohypofýzy.....	805

11.3. Nemoci štítné žlázy	808
<i>(Jiří Horáček)</i>	

11.3.1. Anatomické a funkční poznámky ke štítné žláze	808
11.3.2. Vyšetřovací metody.....	810
11.3.3. Struma	811
11.3.4. Thyreotoxikóza	812
11.3.5. Hypothyreóza	816
11.3.6. Záněty štítné žlázy.....	818
11.3.7. Nádory štítné žlázy	819
11.3.8. Syndrom euthyreoidního nemocného	820

11.4. Choroby příštítných tělísek	820
<i>(Jiří Horáček)</i>	

11.4.1. Příštítná tělíska v regulaci metabolismu vápníku.....	820
11.4.2. Hyperparathyreóza.....	821
11.4.3. Hypoparathyreóza	823

11.5. Onemocnění nadledvin	823
<i>(Jan Čáp)</i>	

11.5.1. Anatomie a fyziologie	823
11.5.2. Vyšetřovací a zobrazovací metody.....	826
11.5.3. Addisonova nemoc	826

11.5.4. Kongenitální poruchy steroidogeneze	828	12.2.3. Vyšetření moči	847
11.5.5. Tumory kůry nadledvin	829	12.2.4. Funkční vyšetření ledvin	849
11.6. Poruchy pohlavních hormonů důležité pro vnitřní lékařství	832	12.2.5. Zobrazovací metody	850
<i>(Jan Čáp)</i>		12.2.6. Renální biopsie	851
11.6.1. Mužský hypogonadismus	832	12.3. Nemoci glomerulů	851
11.6.2. Gynekomastie	833	12.3.1. Terminologie glomerulárních onemocnění – glomerulopatie, glomerulonefritidy	851
11.6.3. Hirsutismus a maskulinizace u žen	834	12.3.2. Patogeneze glomerulárního poškození	852
11.7. Hormonálně aktivní tumory gastro-entero-pankreatického systému	835	12.3.3. Klinické projevy glomerulonefritid	852
<i>(Jan Čáp)</i>		12.3.4. Klasifikace glomerulonefritid a glomerulopatií	856
11.7.1. Karcinoid	836	12.3.5. Terapie glomerulonefritid a glomerulopatií	856
11.7.2. Inzulinom	836	12.3.6. Základní charakteristika jednotlivých glomerulonefritid a glomerulopatií	858
11.7.3. Gastrinom	836	12.4. Nemoci tubulointersticia ledvin a cévní onemocnění ledvin	867
11.7.4. VIPom	837	12.4.1. Tubulointersticiální nefritida	867
11.7.5. Glukagonom	837	12.4.2. Nemoci tubulů	873
11.7.6. Somatostatinom	837	12.5. Vaskulární nefropatie, sekundární renální hypertenze	874
11.8. Onemocnění postihující více žláz s vnitřní sekrecí	838	12.5.1. Vaskulární nefroskleróza	875
<i>(Jan Čáp)</i>		12.5.2. Ischemická choroba ledvin	875
11.8.1. Mnohočetné endokrinní adenomatózy	838	12.5.3. Sekundární renální hypertenze	877
11.8.2. Polyglandulární autoimunitní syndromy	839	12.6. Vrozená a dědičná onemocnění ledvin	878
11.9. Paraneoplastické endokrinní syndromy	839	12.6.1. Vrozené vývojové vady – malformace ledvin a močového ústrojí	878
<i>(Jiří Horáček)</i>		12.6.2. Cystická onemocnění ledvin dědičného původu	879
11.9.1. Hyperkalcémie při malignitách	839	12.6.3. Vrozená a dědičná onemocnění glomerulů	882
11.9.2. Hyponatrémie při malignitách	840	12.6.4. Vrozené poruchy renálního transportu iontů a vody	884
11.9.3. Ostatní paraneoplastické syndromy	841	12.6.5. Vrozené příčiny urolitiázy	885
12		12.6.6. Dědičné příčiny Fanconioho syndromu	886
Nefrologie	843	12.6.7. Dědičné formy renální tubulární acidózy	886
<i>(Miroslav Merta)</i>		12.6.8. Další vybraná dědičná onemocnění s postižením ledvin	887
12.1. Základy anatomie a fyziologie ledvin	843	12.7. Infekce močových cest	888
12.1.1. Základy anatomie ledvin	843	12.7.1. Bakteriální infekce močových cest	888
12.1.2. Renální fyziologie	843	12.7.2. Tuberkulóza ledvin	891
12.2. Vyšetřovací metody v nefrologii	846	12.7.3. Mykotické infekce ledvin	891
12.2.1. Celkové vyšetření a nefrologicky orientované vyšetření	846	12.7.4. Schistosomiáza	892
12.2.2. Anamnéza a fyzikální vyšetření	846		

12.8. Těhotenství a ledviny	892	13.1.1. Patofyziologické poznámky	921
12.8.1. Nemoci ledvin a močového ústrojí v těhotenství	893	13.1.2. Klinický obraz a komplikace.....	922
12.8.2. Těhotenství u preexistujícího onemocnění ledvin	894	13.1.3. Terapie	923
12.9. Urolitiáza	894	13.2. Poruchy lipidového metabolismu	924
12.9.1. Základní charakteristika	894	<i>(Jiří Horáček)</i>	
12.9.2. Poruchy vedoucí k urolitiáze	895	13.2.1. Základní cesty metabolismu lipidů ...	924
12.10. Nádory ledvin	895	13.2.2. Hypercholesterolémie	925
12.10.1. Karcinom ledvin.....	895	13.2.3. Hypertriacylglycerolémie.....	926
12.10.2. Karcinom ledvinné pánvičky a ureteru	896	13.2.4. Smíšená porucha - hypercholesterolémie s hypertriacylglycerolémií.....	927
12.10.3. Nefroblastom (Wilmsův tumor)	896	13.2.5. Deplece lipoproteinů o vysoké denzitě.....	927
12.10.4. Benigní nádory ledvin.....	896	13.2.6. Lipoprotein (a).....	927
12.11. Akutní selhání ledvin	896	13.2.7. Sekundární hyperlipoproteinémie	927
12.12. Chronické onemocnění ledvin	900	13.2.8. Diagnostika hyperlipoproteinémií.....	928
12.13. Metody náhrady funkce ledvin	905	13.2.9. Terapie.....	929
12.13.1. Hemodialýza	905	13.3. Ateroskleróza	931
12.13.2. Peritoneální dialýza	909	<i>(Zdeněk Zadák)</i>	
12.13.3. Transplantace ledviny	911	13.3.1. Charakteristika.....	931
12.14. Ledviny u jiných orgánových postižení	915	13.3.2. Dílčí představy o etiologii	932
12.14.1. Trombotické mikroangiopatie	915	13.3.3. Jednotná hypotéza aterosklerózy	934
12.14.2. Mnohočetný myelom	916	13.4. Hypoglykémie	935
12.14.3. Hepatorenální syndrom.....	917	<i>(Jiří Horáček)</i>	
12.15. Farmaka a ledviny	918	13.4.1. Metabolické zdroje glukózy	935
12.15.1. Vylučování léků ledvinami.....	918	13.4.2. Příznaky	935
12.15.2. Úprava dávkování farmaka u nemocného s poklesem renálních funkcí.....	918	13.4.3. Příčiny	936
12.15.3. Změny v působení farmak u nemocného s nefrotickým syndromem.....	919	13.4.4. Diagnostika	937
12.15.4. Extrakorporální eliminace léků	919	13.4.5. Terapie.....	937
12.15.5. Nežádoucí účinky léků podávaných při renální insuficienci.....	919	13.5. Metabolická reakce na stres	937
		<i>(Jiří Horáček)</i>	
		13.5.1. Stres.....	937
		13.5.2. Důsledky stresu, hyperkatabolismus... ..	938
		13.5.3. Reakce akutní fáze a její využití v diagnostice.....	938
		13.6. Poruchy vodní, minerálové a acidobazické rovnováhy	939
		<i>(Jiří Horáček)</i>	
		13.6.1. Deficit a nadbytek extracelulární tekutiny	939
		13.6.2. Poruchy osmolarity.....	941
		13.6.3. Poruchy metabolismu draslíku	945
		13.6.4. Poruchy metabolismu hořčíku	948
		13.6.5. Poruchy metabolismu vápníku a fosforu	949
		13.6.6. Poruchy acidobazické rovnováhy	952

13

Metabolismus.....

(redakce Jiří Horáček)

13.1. Obezita a metabolický syndrom .....

(Jiří Horáček)

13.7. Dědičné poruchy metabolismu	956
<i>(Pavel Živný)</i>	
13.7.1. Obecné aspekty	956
13.7.2. Poruchy metabolismu aminokyselin	958
13.7.3. Poruchy metabolismu glycidů	959
13.7.4. Poruchy metabolismu tuků – lipidózy	961
13.7.5. Poruchy metabolismu porfyrinů – porfyrie	962
13.7.6. Poruchy metabolismu nukleotidů	964
13.7.7. Poruchy metabolismu kovů	965
13.7.8. Amyloidóza	966
13.7.9. Další, vzácné poruchy metabolismu	967

14

Klinická výživa	969
<i>(redakce Zdeněk Zadák)</i>	

14.1. Klinická fyziologie výživy	969
<i>(Zdeněk Zadák, Miloslav Hronek)</i>	
14.1.1. Antropometrické metody a stanovení složení těla pro potřeby klinické výživy	969
14.1.2. Měření energetické potřeby	972
14.1.3. Metabolismus a potřeba makronutrientů v klinické výživě	975
14.1.4. Potřeba vitaminů a stopových prvků, poruchy z jejich nedostatku	979
14.2. Malnutrice	985
<i>(Zdeněk Zadák)</i>	
14.2.1. Základní typy	985
14.2.2. Diagnostika	987
14.3. Poruchy příjmu potravy	991
<i>(Jan Bureš)</i>	
14.3.1. Mentální anorexie	991
14.3.2. Bulimie	992
14.3.3. Záchvatovité přejídání	993
14.4. Základy umělé výživy	993
<i>(Zdeněk Zadák)</i>	
14.4.1. Parenterální výživa	993
14.4.2. Enterální výživa	1001
14.5. Nutriční potřeba ve zvláštních situacích	1006
<i>(Miloslav Hronek)</i>	
14.5.1. Výživa v těhotenství a laktaci	1006

14.5.2. Výživa ve stáří	1009
14.5.3. Dieta u vegetariánů a veganů	1010
14.5.4. Výživa při velké fyzické zátěži	1011

15

Diabetologie	1015
<i>(Alena Šmahelová)</i>	

15.1. Definice a epidemiologie diabetu	1015
15.2. Patogeneze diabetu 1. a 2. typu	1015
15.2.1. Patogeneze diabetu 1. typu	1017
15.2.2. Patogeneze diabetu 2. typu	1017
15.3. Diagnostika, klasifikace a klinický obraz diabetu	1018
15.4. Sledování stavu kompenzace diabetu	1021
15.5. Terapie diabetu 1. typu	1022
15.5.1. Režimová opatření	1022
15.5.2. Inzulin a inzulinové režimy u diabetiků 1. typu	1023
15.6. Terapie diabetu 2. typu	1026
15.6.1. Režimová opatření	1026
15.6.2. Perorální antidiabetika	1027
15.6.3. Inkretinové léky	1029
15.6.4. Glifloziny	1030
15.6.5. Inzulin	1030
15.7. Akutní hyperglykemické stavy	1030
15.7.1. Diabetická ketoacidóza	1030
15.7.2. Hyperglykemický hyperosmolární stav	1033
15.8. Pozdní komplikace diabetu	1034
15.8.1. Mikrovaskulární komplikace	1034
15.8.2. Makrovaskulární komplikace	1037
15.8.3. Syndrom diabetické nohy	1038
15.9. Ostatní komplikace diabetu	1039
15.10. Mezioborová péče o diabetika	1040
15.11. Edukace diabetiků	1040
15.12. Pracovní zařazení diabetika	1041

15.13. Prevence diabetu.....1041

15.14. Perspektivy v léčbě diabetu...1041

16

Klinická imunologie a alergologie.....1043

(Jan Krejssek)

16.1. Základní charakteristika imunitního systému.....1043

16.2. Základní členění imunitních mechanismů.....1044

16.2.1. Genetické předpoklady imunitní odpovědi 1044

16.2.2. Vrozená imunita.....1044

16.2.3. Specifická T a B-lymfocytární imunita.....1046

16.3. Ochrana povrchu těla.....1048

16.3.1. Fyziologické obranné bariéry.....1048

16.3.2. Slizniční imunita trávicího ústrojí ...1048

16.4. Imunopatologické děje.....1049

16.5. Alergický zánět 1051

16.5.1. Alergeny 1053

16.5.2. Prevalence alergie 1055

16.5.3. Diagnostika alergických onemocnění.....1055

16.5.4. Subkutánní a sublingvální imunoterapie alergenem.....1057

16.5.5. Obecná režimová opatření a prevence 1057

16.6. Vybraná alergologická a imunologická onemocnění.....1058

16.6.1. Alergická rýma – preastmatický stav.....1058

16.6.2. Lékové alergie a intolerance.....1060

16.6.3. Alergie na jed hmyzu.....1061

16.6.4. Anafylaktická a anafylaktoidní reakce.....1062

16.6.5. Urtikarie 1064

16.6.6. Hereditární a získaný angioedém 1065

16.6.7. Imunodeficiencie v dospělosti 1066

16.6.8. Terapie imunoglobuliny 1067

16.6.9. Imunologické vyšetřovací metody 1068

17

Otravy a nepříznivé vlivy zevního prostředí.....1069

(redakce Luboš Sobotka)

17.1. Nepříznivé vlivy zevního prostředí.....1069

(Ladislav Jebavý, Jaroslav Gregor, Pavol Hlúbik, Jaroslav Kačerovský)

17.1.1. Poškození vysokou teplotou.....1069
(Ladislav Jebavý, Pavol Hlúbik)

17.1.2. Poškození nízkou teplotou 1071
(Ladislav Jebavý, Pavol Hlúbik)

17.1.3. Poškození elektrickým proudem.....1074
(Ladislav Jebavý)

17.1.4. Nemoc z ozáření 1075
(Ladislav Jebavý, Jaroslav Kačerovský)

17.1.5. Utonutí 1077
(Ladislav Jebavý)

17.1.6. Vysokohorská nemoc.....1079
(Jaroslav Gregor)

17.1.7. Zdravotní rizika cesty letadlem.....1080
(Jaroslav Gregor)

17.1.8. Dekompresní nemoc.....1081
(Jaroslav Gregor)

17.1.9. Kinetózy 1081
(Jaroslav Gregor)

17.1.10. Blast syndrom 1082
(Ladislav Jebavý, Jaroslav Kačerovský)

17.2. Otravy.....1083
(Luboš Sobotka)

17.2.1. Látky toxicky působící na organismus.....1083

17.2.2. Okamžitý přístup k nemocnému s podezřením na otravu 1084

17.2.3. Základní principy léčby otrav.....1084

17.2.4. Otrava alkoholy 1086

17.2.5. Otrava oxidem uhelnatým.....1087

17.2.6. Otrava kyanidy 1088

17.2.7. Otrava tetrachlormetanem 1088

17.2.8. Otrava organofosfátovými insekticidy.....1089

17.2.9. Otrava léky.....1089

17.2.10. Otrava nejčastěji používanými narkotiky a drogami 1093

17.2.11. Otrava houbami 1094

17.2.12. Hadí uštknutí 1096

18

Gerontologie.....1099

(Luboš Sobotka)

18.1. Stárnutí jako přirozený proces	1099
18.2. Teorie stárnutí	1100
18.2.1. Vnitřní příčiny stárnutí (programová teorie stárnutí).....	1100
18.2.2. Zevní příčiny stárnutí.....	1100
18.3. Stáří	1101
18.4. Změny orgánů a tkání během stárnutí	1101
18.4.1. Změny myokardu.....	1101
18.4.2. Cévní postižení.....	1101
18.4.3. Dýchací systém.....	1102
18.4.4. Kostí a klouby.....	1103
18.4.5. Změny metabolismu.....	1103
18.4.6. Kosterní svalovina.....	1103
18.4.7. Gastrointestinální trakt.....	1104
18.4.8. Ledviny a vývodní cesty močové.....	1105
18.4.9. Kůže.....	1105
18.4.10. Psychické a neurologické změny.....	1105
18.5. Křehkost geriatrických nemocných	1106
18.6. Příznaky častěji se vyskytující ve stáří	1106
18.7. Přístup k nemocnému vyššího věku	1110
18.7.1. Anamnéza.....	1110
18.7.2. Fyzikální vyšetření.....	1111
18.7.3. Hodnocení funkčního stavu v gerontologii.....	1111
18.8. Komplexní péče o geriatrické nemocné	1113
18.9. Sociální problematika v geriatrii	1114

19

Nemoci z povolání.....1115

(Jiří Chaloupka)

19.1. Úvod do oboru	1115
----------------------------------	------

19.1.1. Faktory v pracovním prostředí.....	1115
19.1.2. Pracovní lékařské služby a posuzování zdravotní způsobilosti k práci.....	1116
19.1.3. Klinické pracovní lékařství a posuzování nemoci z povolání.....	1116

19.2. Nemoci způsobené chemickými látkami	1117
19.2.1. Úvod do profesionální toxikologie.....	1117
19.2.2. Nemoci z olova a jeho sloučenin.....	1118
19.2.3. Nemoci z oxidu uhelnatého.....	1119
19.2.4. Nemoc z izokyanátů.....	1119
19.2.5. Nemoci z benzenu a jeho homologů.....	1119
19.2.6. Nemoci z halogenovaných, alifatických nebo alicyklických, polycyklických aromatických uhlovodíků.....	1120

19.3. Nemoci způsobené fyzikálními faktory	1120
19.3.1. Působení fyzikálních faktorů pracovního prostředí na zdraví.....	1120
19.3.2. Nemoci cév rukou při práci s vibrujícími nástroji a zařízeními.....	1120
19.3.3. Další nemoci způsobené fyzikálními faktory.....	1121

19.4. Nemoci dýchacích cest, plic, pohrudnice a pobřišnice	1122
19.4.1. Pneumokoniózy.....	1122
19.4.2. Pneumokoniózy způsobené prachem s obsahem volného krystalického oxidu křemičitého.....	1122
19.4.3. Nemoci způsobené prachem azbestu.....	1125
19.4.4. Nádory plic a dýchacích cest.....	1127
19.4.5. Asthma bronchiale.....	1128
19.4.6. Exogenní alergická alveolitida.....	1129
19.4.7. Chronická obstrukční plicní nemoc.....	1129

20

**Vybrané kapitoly
z klinické farmakologie**.....1131

(Jiřina Martinková)

20.1. Význam interindividuální variability ve farmakokinetice a dynamice léčiv, personalizace v medicíně	1131
---	------

